

**Київський національний торговельно-економічний
університет**

Кафедра загальноправових дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
(пост. № 2 від 12 грудня 2016 р.)
Ректор

А.А. Мазаракі

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

ПРОГРАМА та РОБОЧА ПРОГРАМА

освітній ступінь
галузі знань

«доктор філософії»
03 «Гуманітарні науки»,
05 «Соціальні і поведінкові науки»,
07 «Управління та адміністрування»,
08 «Право»,

наукові спеціальності

12 «Інформаційні технології»,
033 «Філософія»
051 «Економіка»,
053 «Психологія»,
056 «Міжнародні економічні відносини»,
071 «Облік і оподаткування»,
072 «Фінанси, банківська справа
та страхування»,
073 «Менеджмент»,
074 «Публічне управління
та адміністрування»,
075 «Маркетинг»,
081 «Право»,
082 «Міжнародне право»,
122 «Комп'ютерні науки та інформаційні
технології»,
052 «Політологія»

Київ 2017

Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ заборонено

Автор В.В. Мушенко, канд. юрид. наук, доц.

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри загальноправових дисциплін
13 квітня 2016 р., протокол № 6.

Рецензенти: О.В. Олійник, д-р юрид. наук, проф.,
Т.О. Гуржій, д-р юрид. наук, проф.

Навчальна програма

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

ПРОГРАМА та РОБОЧА ПРОГРАМА

освітній ступінь галузі знань	«доктор філософії» 03 «Гуманітарні науки», 05 «Соціальні і поведінкові науки», 07 «Управління та адміністрування», 08 «Право», 12 «Інформаційні технології»,
наукові спеціальності	033 «Філософія» 051 «Економіка», 053 «Психологія», 056 «Міжнародні економічні відносини», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 074 «Публічне управління та адміністрування», 075 «Маркетинг», 081 «Право», 082 «Міжнародне право», 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», 052 «Політологія»

Автор МУШЕНОК Віктор Васильович

Редактор С.Г. Голосова
Комп'ютерне верстання Л.І. Власової

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 0,93. Тираж 25 пр. Зам. 750.

Видавець і виготовлювач
Київський національний торговельно-економічний університет
вул. Кіото, 19, м. Київ-156, Україна, 02156

© Мушенко В.В., 2017

© Київський національний торговельно-
економічний університет, 2017

ВСТУП

Програма та робоча програма з дисципліни «Правове забезпечення наукових досліджень» визначає обсяги знань, які повинен здобути здобувачі вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні.

Навчальна дисципліна розрахована на систематичне засвоєння сучасної нормативно-правової бази забезпечення наукових досліджень у системі наукової та науково-технічної діяльності і спрямована, поєднуючи практичні методичні й організаційно-навчальні та інформаційні засоби, сформувати у майбутніх науковців всіх галузей навички щодо успішного володіння правовими інструментами організації науково-дослідної роботи та захисту своїх прав і результатів наукової діяльності в адміністративному чи судовому порядку. Вивчення дисципліни передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки докторів філософії, зокрема: опанування системою знань про правове забезпечення та організацію наукових досліджень, основні елементи, етапи, методи регулювання державно-правових явищ, процесу підготовки і написання наукових праць, висвітлення власних результатів наукових досліджень з актуальних проблем, інформаційного забезпечення державою результатів наукових досліджень.

Складові програми та робочої програми дисципліни:

- мета, завдання, результати вивчення (компетентності) дисципліни та її місце у процесі здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії;
- зміст навчальної дисципліни;
- структура дисципліни та розподіл годин за темами;
- тематика та зміст лекційних, практичних занять і самостійної роботи студентів;
- список рекомендованих джерел (основний та додатковий), який складається з законів України та підзаконних нормативно-правових актів, а також інтернет-ресурсів.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 135 год, із них 12 – лекції, 8 – семінарські заняття, 115 – самостійна робота. Вивчення здобувачами навчальної дисципліни «Правове забезпечення наукових досліджень» завершується підсумковим контролем у вигляді заліку.

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ, РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ) ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ МІСЦЕ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Метою дисципліни «Правове забезпечення наукових досліджень» є вивчення нормативно-правових актів України щодо державного регулювання наукової та науково-дослідної діяльності для формування у здобувачів необхідного обсягу знань у галузі правового регулювання наукових досліджень, підготовки здобувачів до виконання наукової роботи, ознайомлення з процесом захисту авторського права щодо доповідей, наукових статей, дисертаційних робіт та ознайомлення із організаційно-правовими заходами захисту власних результатів наукової та науково-технічної діяльності від неправомірних посягань з боку інших осіб. Все це забезпечує формування у здобувачів системних знань щодо здійснення правового регулювання наукових досліджень та сучасної нормативно-правової доктрини захисту самих наукових працівників, а також знайомить із існуючими проблемами та прогалинами нормативно-правового регулювання наукової та науково-технічної діяльності.

Завдання дисципліни – формування: цілісної системи знань про особливості правового регулювання наукових досліджень; розкриття методології регулювання; уявлення про різноманіття нормативних та підзаконних правових актів, що регулюють організацію, проведення та захист результатів наукових досліджень; умінь здійснювати науково-правову та організаційну діяльність науковцями усіх галузей знань.

Основні професійні компетентності. Засвоївши матеріал дисципліни, здобувачі повинні оволодіти загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору для забезпечення власної науково-дослідницької діяльності та її захисту від неправомірних посягань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Правове забезпечення наукових досліджень» здобувачі повинні *знати*:

- загальні принципи і підходи до правового забезпечення наукових досліджень у нашій державі;
- джерела правового регулювання наукових досліджень;
- понятійно-термінологічний апарат;
- специфіку правового регулювання наукових досліджень;
- інформаційні системи наукових досліджень;
- вимоги до основних етапів наукових досліджень;
- основи правового регулювання організаційних заходів щодо захисту результатів наукових досліджень.

Здобувачі також повинні *вміти*:

- використовувати нормативні та підзаконні акти правового регулювання наукових досліджень;
- проводити та впроваджувати наукові дослідження у відповідності до нормативно-правових вимог;
- аналізувати та застосовувати нормативно-правові акти щодо організації науково-дослідницької роботи.

Здобувачі повинні набути навички:

- роботи з нормативно-правовими актами;
- оформлення результатів наукових досліджень.

Міждисциплінарні зв'язки обумовлюють засвоєння дисципліни «Правове забезпечення наукових досліджень», яке ґрунтується на знанні дисципліни «Методологія наукових досліджень».

Перевірка здобутих знань, рівня умінь та навичок здобувачів відбувається під час поточного та підсумкового контролів. Поточний контроль проводиться після засвоєння тем дисципліни і має навчальний характер. Підсумковий контроль здійснюється під час заліку.

Самостійна робота передбачає позааудиторне виконання завдань з опрацювання тематики правового регулювання наукових досліджень. Під час вивчення дисципліни передбачена можливість застосування технічних засобів навчання та комп'ютерної техніки.

II. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Характеристика нормативно-правового забезпечення організації та здійснення наукової діяльності в Україні

Поняття, функції та значення правової науки у державі та суспільстві. Основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності.

Правове регулювання науки та наукових досліджень в Україні. Конституційно-правові гарантії наукових досліджень. Закони України про наукову діяльність. Підзаконні акти: постанови Верховної Ради України, постанови Кабінету Міністрів України, Укази Президента України, накази Міністерства освіти і науки України, що регулюють наукову діяльність.

Склад і підготовка наукових кадрів. Суб'єкти наукової діяльності. Державна атестація наукових установ. Наукова діяльність у системі вищої освіти. Залучення молоді до наукової діяльності.

Тема 2. Система державних органів регулювання наукової діяльності

Виконавчо-розпорядчі органи регулювання наукової та інноваційної сфери. Конституційні повноваження Верховної Ради, Кабінету Міністрів та Президента України. Адміністративно-правове регулювання наукової та інноваційної діяльності. Нормативно-правові повноваження Міністерство освіти і науки України та підпорядкованих йому служб, Національної академії наук.

Консультативно-дорадчі повноваження щодо адміністративно-правового регулювання у сфері науки Міжвідомчої ради з координації фундаментальних досліджень, Експертної ради з питань оцінювання тем фундаментальних науково-дослідних робіт при НАН України, громадських наукових організацій. Методи державного регулювання наукової діяльності.

Державне нормативно-правове регулювання інформаційного забезпечення наукової діяльності. Національна система науково-технічної інформації. Український інститут науково-технічної і економічної інформації (УкрІНТЕІ). Міжнародні бази наукової інформації.

Тема 3. Наукова та науково-технічна експертиза

Визначення пріоритетних напрямів наукових досліджень за допомогою засобів експертної діяльності. Обов'язковість наукової та науково-технічної експертизи державних цільових наукових, міждержавних галузевих та міжгалузевих науково-технічних програм у сфері наукової та науково-технічної діяльності; інноваційних програм та проектів державного значення. Визначення переліку пріоритетних тем наукових досліджень для підтримки державою. Режим найбільшого сприяння виконанню робіт, спрямованих на реалізацію відповідних пріоритетних напрямів.

Тема 4. Проблемні питання правового забезпечення наукових досліджень

Правове регулювання статусу науково-педагогічного працівника: проблеми та перспективи. Наукові ступені та вчені звання. Позбавлення наукових ступенів. Розгляд апеляцій.

Системи правового забезпечення захисту наукових досліджень. Охорона результатів наукових досліджень за чинним законодавством України. Адміністративний (позасудовий) захист результатів наукових досліджень. Судовий захист результатів наукових досліджень. Правовий статус та діяльність всеукраїнських та міжнародних організацій щодо захисту результатів наукових досліджень.

ІІІ. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

Назва теми	Кількість навчальних годин				Форми контролю
	загальна (кредити)	лекцій	семінарів	самостійної роботи студентів	
1. Характеристика нормативно-правового забезпечення організації та здійснення наукової діяльності в Україні	32	2	2	28	О; ГД; БО
2. Система державних органів регулювання наукової діяльності	34	4	2	28	БО; О; РП
3. Наукова та науково-технічна експертиза	34	4	2	28	ГД; О; БО
4. Проблемні питання правового забезпечення наукових досліджень	35	2	2	31	РП; О; БО
Разом	135/4,5	12	8	115	
Підсумковий контроль	Залік				

Умовні скорочення:

ГД – групова дискусія;
Р – реферування;
О – опитування;
БО – бліц-опитування;

Т – тестування;
ПВСЗ – перевірка вирішення ситуаційних завдань;
КО – колективне обговорення.

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год	Оцінювання, бали
<p>Оволодіння знаннями щодо поняття правового статусу здобувача ступеня вищої освіти доктора філософії. Знання власних прав, обов'язків та повноважень, визначених органами державної законодавчої та виконавчої влади у сфері наукової діяльності, а також повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері наукової діяльності. Особливості міжнародного співробітництва на сучасному етапі</p>	<p>Тема 2. Система державних органів регулювання наукової діяльності</p> <p>Лекція 2</p> <p><i>План лекції</i></p> <p>1. Державне (адміністративне) управління науковою та інноваційною діяльністю. 2. Виконавчі органи у сфері наукової та інноваційної діяльності. 3. Регуляторні акти Міністерства освіти і науки України. 4. Правове регулювання інформаційного забезпечення наукової діяльності</p> <p>Самостійна робота здобувачів</p> <p>Консультативно-дорадчі повноваження щодо адміністративно-правового регулювання у сфері науки. Повноваження Верховної Ради, Президента, Кабінету Міністрів України, місцевих рад у сфері наукової та науково-технічної діяльності. Цілі та напрями державної політики у сфері наукової діяльності.</p> <p>Рекомендовані джерела Основні: 1, 2. Додаткові: 4–6, 8. Нормативні акти: 10, 12, 16, 8–22, 25–30, 35. Інтернет-ресурси: 37, 42–44</p>	<p>2</p> <p>28</p>	<p>5</p> <p>10</p>
<p>Уміння аналізувати особливості власних прав, обов'язків та гарантій, а також повноважень законодавчих органів державної влади, виконавчих органів державної влади та органів місцевого самоврядування і управління у сфері наукової діяльності</p>	<p>Семинарське заняття</p> <p><i>Питання (завдання) до заняття</i></p> <p>1. Виконавчо-розпорядчі органи регулювання наукової та інноваційної сфери. 2. Адміністративно-правове регулювання наукової та інноваційної діяльності</p>	<p>4</p>	<p>10</p>

Продовження таблиці

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год	Оцінювання, бали
Уміти застосовувати здобуті знання при вирішенні практичних ситуацій	3. Нормативно-правові повноваження державних виконавчих органів у сфері Наукової діяльності. 4. Державне нормативно-правове регулювання інформаційного забезпечення наукової діяльності		
Оволодіння нормами та приписами щодо правових основ наукової та науково-технічної експертизи та загального порядку проведення наукової експертизи у нашій державі	<p>Тема 3. Наукова та науково-технічна експертиза</p> <p>Лекція 3</p> <p><i>План лекції</i></p> <p>1. Визначення пріоритетних напрямів наукових досліджень за допомогою засобів експертної діяльності. 2. Обов'язковість наукової та науково-технічної експертизи наукових програм 3. Визначення переліку пріоритетних тем наукових досліджень для підтримки державою. 4. Режим найбільшого сприяння виконанню робіт.</p> <p>Рекомендовані джерела</p> <p>Основні: 1, 2. Додаткові: 3–6, 8. Нормативні акти: 19–22, 26–28, 32–35. Інтернет-ресурси: 44, 47–50</p>	2	5
Уміння аналізувати особливості власних прав, обов'язків та гарантій, а також повноважень законодавчих органів державної влади, виконавчих органів державної влади та органів місцевого самоврядування і управління у сфері наукової діяльності	<p>Семінарське заняття</p> <p><i>Питання (завдання) до заняття</i></p> <p>1. Державна політика щодо визначення першочергових напрямів наукових досліджень. 2. Правове регулювання наукової та науково-технічної експертизи. 3. Визначення державою пріоритетних тем наукових досліджень та забезпечення їх підтримки</p>	4	10

Закінчення таблиці

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год	Оцінювання, бали
Уміти застосовувати здобуті знання при вирішенні практичних ситуацій	4. Правові основи режиму найбільшого сприяння виконанню робіт		
Оволодіння знаннями щодо поняття «мета та завдання наукової діяльності» та «захист науковцем своїх прав» метою забезпечення та розвитку власного наукового кадрового потенціалу. Знання механізмів захисту прав щодо оскарження неправомірного рішення про позбавлення наукового ступеню	<p style="text-align: center;">Тема 4. Проблемні питання правового забезпечення наукових досліджень</p> <p style="text-align: center;">Самостійна робота здобувачів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правове регулювання статусу науково-педагогічного працівника. 2. Присудження та позбавлення наукових ступенів та вчених звань. 3. Правове забезпечення захисту наукових досліджень. 4. Охорона результатів наукових досліджень за чинним законодавством України. 5. Адміністративний та судовий захист результатів наукових досліджень. 6. Правовий статус та діяльність організацій щодо захисту результатів наукових досліджень. <p>Рекомендовані джерела</p> <p>Основні: 1, 2. Додаткові: 1–5, 8. Нормативні акти: 16, 18–22, 25–30. Інтернет-ресурси: 34, 36</p>	31	15
Уміння аналізувати особливості підготовки наукового дисертаційного дослідження до захисту, повноваження спеціалізованої вченої ради у процесі захисту дисертації. Уміти застосовувати здобуті знання при вирішенні практичних ситуацій	<p style="text-align: center;">Практичне заняття</p> <p style="text-align: center;"><i>Питання (завдання) до заняття</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика елементів системи правового забезпечення захисту наукових досліджень. 2. Позасудовий (адміністративний), досудовий та судовий захист результатів наукових досліджень. 3. Особливості правового статусу та діяльність державних і громадських організацій щодо захисту результатів наукових досліджень 	2	10
Разом		135	100

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Адміністративно-правове забезпечення управління у сфері науки : підручник / за заг. ред. Т.О. Коломоєць. – Київ : Істина, 2008.
2. Мартиненко С.М. Організація науково-дослідницької роботи студентів з юридичних дисциплін : навч.-метод. посіб. / С.М. Мартиненко, А.М. Москаленко. – Київ, 2013. – 178 с.

Додатковий

3. Гуревичов М. Державне регулювання науки / М. Гуревичов // Економіка України. – 2014. – № 10. – С. 45–57.
4. Дубров Ю. Наука як система, що самоорганізується / Ю. Дубров // Вісн. НАНУ – 2000. – № 2. – С. 16–23.
5. Гусарєв С.Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності) : навч. посіб. / С.Д. Гусарєв, О.Д. Тихомиров. – Київ : Знання, 2005. – 655 с. – Режим доступу : http://ualib.com.ua/b_157.html
6. Збір і обробка матеріалів дослідження у юриспруденції : навч. посіб. / за ред. О.А. Даниленко. – Львів : ЛКА, 2014.
7. Економічні дослідження (методологія, інструментації, організація, апробація) : навч. посіб. / за ред. А.А. Мазаракі. – 2-ге вид., допов. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 296 с.
8. Сорока І.В. У ХХІ століття з високим рівнем національної освіти і науки / І.В. Сорока // Фінанси України. – 2000. – № 8. – С. 56–63.
9. Ярмольницький В. Впровадження наукових розробок / В. Ярмольницький // Економіка, закон, ринок. – 2014. – № 4. – С. 34–43.

Нормативно-правові акти

Закони України

9. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>
10. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19>

11. Про наукову і науково-технічну експертизу : Закон України від 10.02.1995 № 51/95-ВР (в ред. від 05.12.2012) зі змін. і допов. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80>
12. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки : Закон України від 11.07.2001 № 2623-III. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2623-14>
13. Про наукові парки : Закон України від 25.06.2009 № 1563-VI. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1563-17>

Постанови Верховної ради України

14. Про встановлення іменних стипендій Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених : постанова Верховної Ради України від 16.03.2007 № 774-V. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/774-16>
15. Про Премію Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим в галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок : постанова ВР України від 16.03.2007 № 775-V. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/77516>

Укази Президента України

16. Про затвердження Положення про Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації : Указ Президента України від 08.04.2011 № 437/2011(в ред. від 21.01.2014) – Режим доступу:
17. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/437/2011>
18. Про Положення про щорічні гранти Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень : Указ Президента України від 17.06.2009 № 446/2009. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/446/2009>
19. Про гранти Президента України для обдарованої молоді : Указ Президента України від 02.08.2000 № 945/2000. – Режим доступу:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/945/2000>

Постанови Кабінету Міністрів України

20. Про затвердження Положення про атестацію наукових працівників : постанова КМ України від 13.08.1999 № 1475 (в ред. від 21.08.2014) зі змін. і допов. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1475-99-%D0%BF?test=XNLMf5x.qwJg.RYwZiDPXfpCHI45ks80msh8Ie6>
21. Питання навчання студентів та аспірантів, стажування наукових і науково-педагогічних працівників : постанова КМ України від 13.04.2011 № 411 (в ред. від 21.08.2013). – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/411-2011-%D0%BF>
22. Про затвердження Положення про державну атестацію науково-дослідних (науково-технічних) установ : постанова КМ України від 07.04.1998 № 469 (в ред. від 09.10.2015). – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/469-98-%D0%BF>
23. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) : постанова КМ України від 23.03.2016 № 261. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248945529>

Накази Міністерства освіти і науки України

24. Про затвердження Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам : наказ МОН України від 14.01.2016 №13 (зареєстр. в М-ві юстиції України 03.02.2016 за № 183/28313). – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0183-16>
25. Деякі питання присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань : наказ МОНмолодьспорт України від 14.09.2011 № 1059. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1169-11>
26. Деякі питання експертних рад з питань проведення експертизи дисертаційних робіт Міністерства освіти і [...] : наказ МОН України від 14.09.2011 № 1058. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1167-11>

27. Про затвердження Переліку наукових спеціальностей. Наказ МОНмолодьспорт України від 14.09.2011 № 1057. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1133-11>
28. Про проведення конкурсного відбору проектів наукових досліджень і розробок : наказ МОН України від 08.08.2014 № 916. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/ru/about-ministry/normative/2709>
29. Деякі питання навчання студентів та стажування аспірантів, наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном : наказ МОН України від 16.05.2011 № 447. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/18464/
30. Про затвердження Примірного Положення про науково-навчальний центр університету (академії) : наказ МОН України від 27.10.2008 № 978. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/images/science/development/978.doc>
31. Стосовно вибору пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень вищих навчальних закладів Міністерства освіти і науки : лист МОН України від 10.09.2010 № 1/9-617. – Режим доступу : http://www.mon.gov.ua/files/normative/newstmp/2010/13_09/19917.doc
32. Про опублікуванні результатів дисертацій у періодичних виданнях : лист МОН України від 04.12.2015 № 1/9-586. – Режим доступу : <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4688->
33. Про атестаційні справи здобувачів вчених звань : лист МОН України від 24.12.2015 № 1/9-621. – Режим доступу : <http://old.mon.gov.ua/>
34. Етичний кодекс ученого України. – Режим доступу : <http://znc.com.ua/ukr/news/2009/20090123ethic.php>

Інтернет-ресурси

35. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua>
36. Офіційний сайт Національної бібліотеки імені В.І.Вернадського. – Режим доступу : <http://www.nbiv.gov.ua>

37. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президенті України. – Режим доступу : <http://www.nisd.gov.ua>
38. Офіційний сайт Європейського Союзу. – Режим доступу : <http://www.eu.int>
39. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
40. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>
41. Болонська декларація. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/education/higher/bolon/>
42. Загальні відомості про вищу освіту в Україні. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/education/higher/higher>
43. Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukova-diyalnist-u-vishchikhnavchalnikh-zakladakh/4688>
44. Нормативно-правова база атестації наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/atestatsiya-kadriv/134-diyalnist/aestatsia-kadriv/5923>